

दिल्ल्यारक्षिबलस्य विशिष्टदलेन उत्तर प्रदेशे, राजस्थाने झारखण्डे च सप्तदश स्थानेषु सहस्रान्वेषणम् दिल्ल्यारक्षिबलस्य विशिष्टदलेन उत्तर प्रदेशे, राजस्थाने झारखण्डे च सप्तदश स्थानेषु सहस्रान्वेषणम् आचरितम्। अलकायदा-आतङ्कि-मॉड्यूल इत्यनेन सम्बद्धाः प्रायः चतुर्दश संदिग्धाः आतंकिन निगडिताः सन्ति। राजस्थानस्य भिवाडीतः षट् जनाः निगडिताः ये शस्त्रप्रशिक्षणं कुर्वन्तः आसन्। एतदतिरिक्तं झारखण्डात् उत्तरप्रदेशात् च प्रायः अष्टौ संदिग्धाः निगडिताः। रांच्याः चिकित्सकः इशियाकः एनं मॉड्यूल इत्याख्यं प्रकल्पं सञ्चालयति स्म। सः देशे गभीरं आतङ्कवाद-क्रियाकलापं निष्पादयितुं सज्जता कुर्वन् आसीत्। सम्प्रति विभिन्नस्थानेषु निरीक्षणं प्रचलति। राँचीनगरे पञ्चदश, राजस्थाने एकं, अलीगढे च एकं स्थानेषु सहस्रान्वेषणं जायते। अनेकस्थानात् शस्त्राणि, विस्फोटकादीनि च प्राप्तानि। दिल्ल्यारक्षिबलस्य विशिष्टदलेन झारखण्डस्य, राजस्थानस्य, उत्तरप्रदेशस्य च राज्यारक्षिबलानाम् समन्वयेन गुप्तचर्याधारितकार्यक्रमाः कृताः।

वक्फ संशोधन विधेयके संयुक्तसंसदीयसमितेः प्रथमोपवेशनम् नव दिल्लीं सम्पन्नम्

हिमसंस्कृतवार्ताः

हिमसंस्कृतवार्ताः 23 अगस्त। प्रवर्तमान-वर्षस्य वक्फ संशोधन विधेयके संयुक्तसंसदीयसमितेः प्रथमोपवेशनम् नव दिल्लीं सम्पन्नम्। एकत्रिंशत् सदस्यीयसमितेः अध्यक्षः भाजपा सांसदः जगदंबिका पालः वर्तते। अस्यां समित्यां एकविंशतिः सदस्याः लोकसभायाः दश सदस्याः च राज्यसभायाः सन्ति। समितिः लोकसभाद्वारा प्रस्तुत-विधेयकस्य अन्वीक्षणं करोति। उपवेशनावसरे अल्पसंख्याक प्रकरणानां मन्त्रालयस्य विधि-न्याय-मन्त्रालयस्य अधिकारिभिश्च सदस्येभ्यः प्रारूपविधौ प्रस्तावित-विभिन्न-संशोधनानां विषये विवरणं प्रदत्तवन्तः

बांग्लादेशे जलौघः

भारतस्य प्रतिवचनम् अस्ति यत् बांग्लादेशे जलौघस्य स्थितिः त्रिपुरायाः गुमती नद्याः भारतीयबंधस्य जलस्य त्यागस्य कारणेन नास्ति। विदेशमंत्रालयः घोषणाम् अपि कृतवान् अस्ति यत् बांग्लादेशे इदम् मन्यते यत् बांग्लादेशस्य पूर्वीयसीम-क्षेत्रीय-जनपदेषु जलौघस्य स्थितिः त्रिपुरायाः गुमती नद्याः डंबुरबंधस्य जलस्य त्यागस्य कारणेन अस्ति इति। मंत्रालयः एतत् सर्वं मिथ्या उक्तवान्। विदेशमंत्रालयस्य अनुसारम्, डंबुरबंधः बांग्लादेशस्य सीमातः विंशत्युत्तर-एकशत किलोमीटर मिते दूरे अस्ति।

विधानसभायां "मम नाम, भवतः नाम किम्" इत्यनेन परिचयेन संस्कृतसम्भाषणम्

भराडीसैण- गैरसैणे उत्तराखण्ड- विधानसभासत्रस्य प्रथमदिने माननीयानाम् अभवत् सम्भाषणाभ्यासः

हिमसंस्कृतवार्ताः- कुलदीप मैन्दोला। उत्तराखण्डस्य सांस्कृतिक्याः, द्वितीयराजभाषायाः सम्माने अत्रत्य सम्मानितसंस्थानानि प्रतिजनं प्रति संस्कृतमानेतुं प्रयतन्ते। प्रामुख्येन अत्रत्य सर्वकारीयरूपेण राजभाषा धरातले अवतारणीयं चेत् तस्याः अवगमनं च संस्कृतेन सम्भाषणं प्रथमतया राजाज्ञाधिकारिभिः माननीयमन्त्रिभिश्च करणीयमेव। तथाविधं परिपालयितुं बुधवासरे भराडीसैण गैरसैणे उत्तराखण्डस्य विधानसभासत्रस्य प्रथमदिने माननीयविधानसभाध्यक्षाणां, माननीयमन्त्रिणां, माननीयविधायकानां, सचिवानां कृते च संस्कृतसम्भाषणशिविरम् अभवत्। सर्वेऽपि उत्साहेन प्रतिभागं कृतवन्तः। प्रामुख्येन प्रतिभागिनः आसन्। माननीया विधासभाध्यक्षा ऋतुभूषणखण्डूरी, माननीया संस्कृतशिक्षामन्त्री डॉ. धनसिंहरावतः, माननीया वित्तमन्त्री प्रेमचन्द्रः अग्रवालः, माननीयः पर्यटनमन्त्री सतपालः महाराजः, माननीयः विधायकः भरतसिंहचौधरी, वंशीधरभगतः, सरिता आर्या, ममता राकेशः, मो. सहजादः, मुन्ना चौहानः, सचिवः दीपककुमारः, आर. मीनाक्षी सुन्दरम्, नीतेश झा, चन्द्रेशयादवः प्रभृतयः उत्तराखण्डस्य देवभूम्याः देवभाषायाः मानं संवर्धय सम्भाषणाभ्यासं कृतवन्तः। सौभाग्यावसरोत्र उत्तराखण्डसंस्कृताकादम्याः शोधाधिकारिणा संस्कृतसम्भाषणशिक्षणेन संजायते। एतेषां माननीयानां संस्कृतसम्भाषणेन ज्ञायते यत् द्वितीयराजभाषारूपेण संस्कृतस्य गौरवं पुनः प्रतिष्ठापयते। आशाषे शिक्षणरूपेण अपि माननीयाः संस्कृतं सर्वेषां कृते अनिवार्यं कर्तुं समर्थाः भविष्यन्ति येन प्रत्येकः जनः संस्कृतभाषया सह सुशिक्षितः भवेत्।

राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मुः राष्ट्रपति भवने वैज्ञानिकान् सम्मानितवती

हिमसंस्कृतवार्ताः 23 अगस्त। राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मुः राष्ट्रपति भवने वैज्ञानिकान् सम्मानितवती, प्रोफेसर गोविन्द राजन् पद्मनाभन् वर्याय प्रदत्तः अस्य वर्षस्य विज्ञानरत्नपुरस्कारः। कृषि विज्ञानस्य क्षेत्रे विज्ञानश्रीः सम्मानः डॉ आनन्दरामकृष्णन् वर्याय समर्पितः। परमाणु ऊर्जा क्षेत्रे च एषः सम्मानः मुम्बई-भाभा परमाणु अनुसंधान केंद्रस्य डॉ आवेश कुमार त्यागी वर्याय प्रदत्तः जीव-विज्ञान-क्षेत्रे विज्ञानश्रीः सम्मानः पुणे स्थितस्य भारतीयविज्ञानशिक्षानुसन्धान संस्थानस्य प्रोफेसर जयंत भालचंद्र उडगांवकर वर्याय दत्तः

भारतं संयुक्तराष्ट्रसङ्घस्य सुरक्षापरिषदः स्थायीसदस्यतायाः विस्तारस्य विरोधं कुर्वतां जनानां समर्थनं न करोति-आर. रविन्द्रः

भारतस्य संयुक्तराष्ट्रसङ्घ मिशनेत्यस्य प्रभारी आर. रविन्द्रः उक्तवान् यत् भारतस्य शान्तिविकासाय वैश्विकः समाह्वानम् अस्ति आतङ्कवादविरोधी व्यापक अन्तर्राष्ट्रीय-सम्मेलनस्य च भारतेन आह्वानं कृतम्। परिषदः अध्यक्षः सिपरा लियोन इत्येषः शान्तिनिर्माण स्थापनायाः च विषये उच्चस्तरीयमुक्तविमर्शं वदति स्म, यत् शान्तिनिर्माणार्थं विकासस्य महत्त्वम् अवलोकयता भारतं वैश्विकदक्षिणदेशैः सह व्यापकविकाससहभागिता कृता अस्ति तथा च एतासां विकासपरियोजनाणां सञ्चितमूल्यं अधुना चत्वारिंशत् अरब डॉलर मुल्यात् अधिकं अस्ति। श्रीरविन्द्रमहोदयः अवदत् यत् भारतं संयुक्तराष्ट्रसङ्घस्य सुरक्षापरिषदः स्थायीसदस्यतायाः विस्तारस्य विरोधं कुर्वतां जनानां समर्थनं न करोति, ये आफ्रिकादेशं तस्य योग्यस्थानात् दुरं कुर्वन्ति।

सुभाषितम्

जले तैलं खले गुप्तं पात्रे दानं मनागपि।
प्राज्ञे शास्त्रं स्वयं याति विस्तारे वस्तुशक्तिः॥

भावार्थः- जल में तेल, दुष्ट से कहीं गई गुप्त बात, योग्य व्यक्ति को दिया गया दान तथा बुद्धिमान को दिया ज्ञान थोड़ा सा होने पर भी अपने- आप विस्तार प्राप्त कर लेते हैं।

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्

जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र. पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

भारतं भूरि वर्षाणि यावत् अन्येभ्यः देशेभ्यः दूरवर्तनस्य नीतिं उपयुक्तवान्, किन्तु अद्य भारतस्य नीति सर्वेषां राष्ट्राणां समीपं गमनस्य अस्ति-प्रधानमन्त्रीमोदी

प्रधानमंत्री नरेन्द्र मोदी गतदिने अपराह्णे वारसॉव नगरे पॉलैंडस्य प्रधानमन्त्रिणा डोनाल्ड टस्क इत्यनेन सह प्रतिनिधिस्तरीयं संवादं कृतवान्। द्वौ नेतारौ परस्परं उभयोः देशयोः संबंधानां पुनरवलोकनं कृत्वा विविधविषयानां विषये च विचार-विनिमयं कृतवन्तौ। एतद् उपवेशनं परस्परं रुचीनां क्षेत्राणां विषयाणां च अन्वेषणाय उभाभ्याम् अवसरं प्रदास्यति। प्रधानमंत्री नरेन्द्र मोदी वारसॉव नगरस्य चांसलरी इत्यस्मिन् स्थाने पूर्ण राजकीय- सामारोह पूर्वकं सत्कृतो जातः। मोदिनः स्वागताय पॉलैंडस्य प्रधानमन्त्री डोनाल्ड तस्क अपि अवसरेऽस्मिन् उपस्थितः आसीत्। द्विपक्षीय वार्तालापस्य अनन्तरं, श्री मोदी पॉलैंडस्य राष्ट्रपतिं आंद्रेज् डूडा इत्यमुं मिलितवान्। ततश्च प्रधानमन्त्री अज्ञात सैनिकानां समाधौ पुष्पमालां अर्पितवान्। गत रात्रौ वारसॉव नगरे भारतीय प्रवासिनः उद्देश्य भाषमाणः प्रधानमन्त्री मोदी उक्तवान् यत् भारतं सर्वैः सह सम्पर्कं साधयितुम् इच्छति, सर्वेषां विकासं च कल्याणं च कामयते। मोदी उक्तवान् यत्, भारतं भूरि वर्षाणि यावत् अन्येभ्यः देशेभ्यः दूरवर्तनस्य नीतिं उपयुक्तवान्, किन्तु अद्य भारतस्य नीति सर्वेषां राष्ट्राणां समीपं गमनस्य अस्ति। प्रधानमन्त्रिणा स्पष्टं उक्तम् अस्ति यद् अयं युद्धस्य कालः नास्ति, संवादेन कूटनीत्या च संघर्षस्य समाधानं कर्तुं भारतम् विश्वासं करोति।

विधानसभाध्यक्ष- उपाध्यक्षयोः अनुपस्थितौ अनिलशर्मा अध्यक्षस्य भूमिकायां दृश्यते

हिमसंस्कृतवार्ता: - कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। हिमाचलप्रदेशस्य विधानसभायाः अध्यक्षस्य उपाध्यक्षस्य च अनुपस्थितौ भाजपा मण्डीसदस्य विधायकः अनिलशर्मा सदनस्य अध्यक्षस्य भूमिकायां दृश्यते। तदनन्तरं एतद् उत्तरदायित्वं क्रमशः विधायकस्य नन्दलालस्य, संजयरत्नस्य च कृते एव तिष्ठति। विधानसभायाः सचिवः यशपालशर्मा गुरुवासरे अस्मिन् संदर्भे अधिसूचनां प्रसारितवान्। रामपुरस्य विधायकः नन्दलालः सम्प्रति सप्तमस्य राज्य- वित्त- आयोगस्य अध्यक्षः अस्ति। संजयरत्नः ज्वालामुखीतः काङ्ग्रेसविधायकः अस्ति। अनिलशर्मा पूर्ववीरभद्र- जयराम- सर्वकारेषु मन्त्री आसीत्। सः वीरभद्रसर्वकारे ग्रामीणविकास- पञ्चायतीराजमन्त्री, जयरामसर्वकारे ऊर्जामन्त्री च अभवत्।

अर्थव्यवस्थया साकं क्रीडति केन्द्रसर्वकारः- प्रतिभासिंह

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। राज्यकाङ्ग्रेसस्य अध्यक्षा प्रतिभासिंह अवदत् यत् केन्द्रसर्वकारः कतिपयेभ्यः पूंजीपतिभ्यः लाभं दातुं देशस्य अर्थव्यवस्थया साकं क्रीडति। सा अवदत् यत् सेबी-प्रमुखः, यः कदाचित् अडाणी-समूहे कार्यं करोति स्म, सः अधुना समूहस्य आर्थिक-लाभं करोति। सः अवदत् यत् अडाणी-शेयरेषु भ्रष्टाचारस्य प्रकाशनं कृत्वा अधुनैव हिण्डन्बर्ग- रिपोर्टमध्ये सेबी- प्रमुखस्य संलग्नतायाः अन्वेषणं जेपीसीद्वारा कर्तव्यम् इति। अस्मिन् भ्रष्टाचारे देशस्य लक्षशः भागधारकाणां कोटिरुप्यकाणां हानिः अभवत्। सा अवदत् यत् सेबी-प्रमुखः तत्क्षणमेव स्वपदात् निष्कासनीयः। प्रतिभासिंह गुरुवासरे शिमलानगरस्य ईडीकार्यालयस्य बहिः काङ्ग्रेसस्य समये मीडियाभिः सह वार्तालापं कुर्वती आसीत्। अस्मिन्नवसरे अखिलभारतीयकाङ्ग्रेससमित्याः आह्वानेन प्रवर्तननिदेशालयस्य सम्मुखे काङ्ग्रेसेन विरोधप्रदर्शनं कृतम्। अस्मिन् अवसरे अडाणी-सेबी-विरुद्धं घोषाः उत्थापिताः। सा अडाणी- सेबी-प्रमुखयोः कथितसम्बन्धस्य जेपीसी- अनुसन्धानं, देशे जातिगणनायाः च आग्रहं कृतवती। अस्मिन् अवसरे अखिलभारतीय- काङ्ग्रेससमितेः प्रवक्ता कुलदीपसिंहराठौरेण उक्तं यत् प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी गृहमन्त्री अमितशाहः च देशस्य अर्थव्यवस्थां बाधितुं व्यग्रौ स्तः। सः अवदत् यत् यदा कदापि विपक्षनेतारः अस्य विरुद्धं स्वरं उत्थापयन्ति तदा ते सीबीआई, ईडी इत्येतयोः संतर्जनेन कारागारे स्थापिताः भवन्ति। सः अवदत् यत् देशे वित्तीयघोटालानां निष्पक्षतया अन्वेषणं भवितुमर्हति, एतत् अन्वेषणं जेपीसी इत्यस्मात् न्यूनं स्वीकार्यं नास्ति। सः अवदत् यत् अस्य बृहत्भ्रष्टाचारस्य विषये देशे सर्वत्र काङ्ग्रेसः विरोधं करोति। राठौरः अवदत् यत् हिण्डन्बर्ग- प्रकाशनानन्तरं विपक्षनेता राहुलगान्धी इत्यनेन संसदे जेपीसी-द्वारा सम्यक् अन्वेषणस्य आग्रहः सर्वथा सम्यक् अस्ति। सयं देशस्य पुरतः आगच्छेत्। केन्द्रसर्वकारः कतिपयानां पूंजीपतयः कथं लाभं जनयति। सः अवदत् यत् भाजपा अपि जातिगणनायाः पलायनं कुर्वन् अस्ति। सः अवदत् यत् काङ्ग्रेसः देशे जातिगणनायाः पक्षे अस्ति, तत् अवश्यमेव सम्पादयिष्यति। सः अवदत् यत् भाजपायाः कोऽपि अधिनायकत्वं इदानीं निरन्तरं न भविष्यति। काङ्ग्रेसः जनानां मध्ये अस्य विरुद्धं दृढतया स्वरं उत्थापयिष्यति।

संस्कृतवातावरणेन संस्कृतसप्ताहस्य समापनम् बिजन-ढलवानविद्यालये संस्कृतस्य गतिविधीनाम् आयोजनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - लखीकाशी मण्डी। 16 अगस्ततः आरब्धः संस्कृतसप्ताहस्य समारोहः मण्डीजनपदस्य बिजन-ढलवानस्य राजकीये उच्चविद्यालये 22 अगस्तदिनाङ्के सम्पन्नः। यस्मिन् काले छात्राः सम्पूर्णसप्ताहे विविधाः संस्कृतकार्यक्रमाः आयोजितवन्तः। विद्यालयस्य संस्कृतशिक्षकः डॉ. मनोज शैलः अवदत् यत् छात्राः प्रत्येकं क्रियाकलापं संस्कृतेन प्रस्तुतवन्तः। समापनसमारोहे संस्कृत- सांस्कृतिकज्ञान- प्रश्नोत्तरी- प्रतियोगितायाः आयोजनं कृतं यस्यां सप्तदलानि भागं गृहीतवन्तः तथा च साक्षी- रीनु इत्यनयोः दलेन प्रथमं पुरस्कारं, प्रिया- रोहितयोः दलेन द्वितीयं पुरस्कारं, गौरव- तुषारयोः दलेन च तृतीयः पुरस्कारः प्राप्तः। तेन सह कक्षाशः संस्कृतगीतानां समूहगायनप्रतियोगिता आयोजिता। यस्मिन् अष्टमवर्गाय प्रथमपुरस्कारः, षष्ठवर्गाय द्वितीयपुरस्कारः, नवमवर्गाय च तृतीयपुरस्कारः

प्राप्तः। विद्यालयस्य मुख्याध्यापिका मोनिका ठाकुर विजेतृभिः सह सर्वेभ्यः प्रतिभागिभ्यः पुरस्कारं प्रदत्तवती। सा अवदत् यत् एते पुरस्काराः छात्राणां कृते संस्कृतशिक्षकेन डॉ. मनोजकुमारशैलेन स्वस्य स्वैच्छिककोषात् दत्ताः। विद्यालयस्य विकासे संस्कृतस्य प्रचारे च डॉ. मनोजकुमारशैलस्य विशेषं योगदानम् अस्ति। फलतः बुधवासरे संस्कृतिसदनमण्डी इत्यत्र आयोजितायां संस्कृतप्रतियोगितायां विद्यालयस्य छात्रः गौरवः संस्कृतभाषणे प्रथमस्थानं प्राप्तवान्। साक्षी करणठाकुरौ च संस्कृत- ज्ञान- प्रश्नोत्तरी प्रतियोगितायां द्वितीयपुरस्कारं प्राप्य विद्यालयस्य गौरवं वर्धितवन्तौ। छात्रेषु अभिव्यक्तिकौशलवर्धनार्थं एतादृशाः प्रयासाः प्रशंसनीयाः सन्ति। भविष्ये अपि प्रत्येकस्मिन् विषये प्रश्नोत्तरप्रतियोगितानां आयोजनेन छात्राणाम् अभिव्यक्तिकौशलं वर्धयितुं प्रयत्नाः भविष्यन्ति।

शुक्रवासरे मुख्यमन्त्रिणः निवासस्थाने "जनता-दरबार" इति न भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

अस्मिन् समये शुक्रवासरे मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुक्खोः निवासस्थाने ओकोवर इत्यत्र सार्वजनिकन्यायालयः न भविष्यति। आधिकारिकप्रतिबद्धतायाः कारणात् ते सन्ति।

सामान्यजनस्य समस्याः श्रोतुं न शक्यन्ति। अस्मिन् विषये सर्वकारस्य प्रवक्ता सूचनां कृतवान् अस्ति। परन्तु मुख्यमन्त्रिणः आधिकारिकभ्रमणस्य, सभायाः च विषये अन्यः निर्णयः न कृतः। उल्लेखनीयं यत् शुक्रवासरे मुख्यमन्त्रिणः निवासस्थाने राज्यस्य सर्वेभ्यः जनानां समस्याः श्रूयते। एतेषां समस्यानां समाधानार्थं विभागाः प्रस्ताविताः सन्ति। मुख्यमन्त्री सचिवालयत् जूनमासे एव एतत् कार्यक्रमं प्रारब्धवान् आसीत्। यत्र मुख्यमन्त्री सचिवालयसङ्गठनस्य अधिकारिणां दलकार्यकर्तृणां च कृते बुधवासरे निर्धारितवान्। परन्तु अस्मिन् विषये संस्थायाः कार्यकर्तृभ्यः अथवा अधिकारिभ्यः पूर्वनियुक्तिः ग्रहीतुं निर्देशाः दत्ताः सन्ति।

HP Cabinet: अवकाशदिने मन्त्रिमण्डलगोष्ठी, महार्घतावृत्ते: (डीए) अवशिष्टांशस्य विषये कर्मचारिभ्यः शुभसमाचारः प्राप्स्यते वा?

हिमसंस्कृतवार्ता: - कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खोः रविवसरे मन्त्रिमण्डलस्य गोष्ठीम् आहूतवान्। एषा सभा बहुधा अतीव महत्त्वपूर्णा भवितुम् अर्हति, प्राकृतिक- आपदासम्बद्धाः विषयाः, कर्मचारिणः च सभायां चर्चा

कर्तुं शक्यन्ते। कर्मचारिणां कार्यप्रदर्शनं विचार्य महार्घतावृत्ते: (डीए) अवशिष्टांशस्य च सहितम् अन्येषां याचनानां विषये सभायां चर्चा कर्तुं शक्यते। सभायां प्राकृतिकविपदां विषये विशेषचर्चा भविष्यति, येन प्रभावितपरिवारानाम् साहाय्यं कर्तुं शक्यते। सभायाः मानसूनसत्रे आनेतव्यानि संशोधनानि सभायाम् अनुमोदिताः भवितुम् अर्हन्ति। सत्रे अनेके संशोधनविधेयकाः प्रस्ताविताः भवितुम् अर्हन्ति, मन्त्रिमण्डलस्य अनुमोदनस्य अधीनम्। मानसूनसत्रम् अगस्तमासस्य २७ दिनाङ्कात् ९ सितम्बरपर्यन्तं भविष्यति, ततः पूर्वं एषा सभा महत्त्वपूर्णा इति मन्यते, यदा तु पुलिसकर्मचारिणां सेवां त्यक्तुं विषयः पुनः मन्त्रिमण्डलं प्रति गमिष्यति, तदनन्तरं सर्वकारः नूतनं निर्णयं करिष्यति। तदतिरिक्तं विद्युत्प्रकरणे अपि सर्वकारः पुनर्विचारं कर्तुं शक्नोति।

उत्तमशिक्षकः उन्नतमानवसमाजस्य निर्माता भवति- "प्रो. प्रकाश मणि त्रिपाठी"

हिमसंस्कृतवार्ता: कुलदीपमैन्दोला।

विश्वविद्यालयानुदानायोगान्तर्गतं मालवीयमिशन-शिक्षकप्रशिक्षणकेन्द्रे, हेमवतीनन्दनगढ़वाल-विश्वविद्यालय- श्रीनगरगढ़वालद्वारा मासात्मकः संकायप्रेरणः (गुरुदक्षता) कार्यक्रमः बृहस्पतिवासरे प्रारब्धः। अस्मिन् उच्चशिक्षाक्षेत्रे सेवां कुर्वताम् अष्टराज्यानां ५४ शिक्षकप्रतिभागिनः प्रशिक्षणं गृह्णन्ति। कार्यक्रमस्य उद्घाटनसत्रे कार्यक्रमस्य मुख्यातिथिः प्रो. प्रकाशमणित्रिपाठी, कुलपतिः इंदिरागांधी- राष्ट्रीय- जनजातीय-केंद्रीय- विश्वविद्यालय- अमरकंटकमध्यप्रदेशतः अवोचत् यत् शिक्षकः आदर्शमानवं निर्माति अतः तेषां बहुदीर्घदायित्वं वर्तते। अतः तेषां प्रशिक्षणम् अतीव महत्त्वपूर्णम् अस्ति। उच्चशिक्षायां गुणवत्तायाः कृते गुणवत्तासंशोधनम् अत्यावश्यकम्। गुरुकुलानाम् उदाहरणात् सुसंशोधनं ज्ञातव्यं यस्मिन् ऋषयः मन्त्रद्रष्टा भूत्वा सिद्धान्तान् निर्माय भूमौ स्थापयन्ति स्म। विश्वं निरन्तरं परिवर्तमानं वर्तते, अस्य आलोके कार्यक्षमतायाः कौशलविकासस्य च आवश्यकता वर्तते। उच्चमानवगुणैः सह शिक्षायां नवीनतायाः आविष्कारस्य च आवश्यकता वर्तते। शैक्षणिकं, शारीरिकम्, आध्यात्मिकं च प्रगतिः सर्वतोन्मुखप्रगतेः द्वारम् अस्ति। एवम् एव भारतं स्वस्थं, उन्नतं, समृद्धं च भविष्यति। उद्घाटनसत्राध्यक्षे एच. एन. बी. गढ़वाल- विश्वविद्यालयः श्रीनगर-गढ़वालस्य कुलपतिः प्रो. अन्नपूर्णा नौटियालवर्या अवदत् यत् शिक्षकः छात्राणां समक्षं सम्पूर्णं विषयं व्याख्यातुं शक्नोति इति स्थितिः भवेत्। सः अवदत् यत् पुस्तकालयेषु मौलिकग्रन्थानां, मानकपुस्तकानां च अध्ययनं करणीयम्। अध्यापकानाम् स्तरः छात्राणां स्तरात् बहुगुणः अधिकः भवेत्। ते सुसज्जाः अद्यतनज्ञानपूर्णाः च भवेयुः। अध्यापकानाम् स्तरः छात्राणां स्तरात् बहुगुणः अधिकः भवेत्। ते सुसज्जाः अद्यतनज्ञानपूर्णाः च भवेयुः। आचार्याः गौरवपूर्णाः, ज्ञानपूर्णाः, सत्यवादिनः, कौशलपूर्णाः च भवेयुः। तेषु तर्क- सञ्चार- प्रौद्योगिक्यादिकौशलैः युक्ताः भवेयुः। प्रौद्योगिक्याः ज्ञानं प्रयोगश्च अत्यावश्यकः। सः कुशलशिक्षकान् समाजस्य प्रगतेः आधारत्वेन वर्णितवान्। सः उत्पादक-रचनात्मक- शिक्षण- क्रियाकलापानां प्रचारस्य आवश्यकतायाः उपरि बलं दत्तवान्। सः अवदत् यत् (ए.आई.) रोबोटिकशिक्षा च कदापि उत्तमशिक्षकस्य स्थाने न स्थातुं शक्नोति।

अतः शिक्षकाः स्वं सम्यक् सजीकृत्य एमओयू, सहकार्यं च कुर्वन्तु। केन्द्रस्य निदेशिका प्राध्यापिका इन्दुपाण्डेयखण्डूरी गुरुदक्षतायां (संकायप्रेरणे) कार्यक्रमे मुख्यबिन्दुं प्रकाशितवती। सा अवदत् यत् अस्य कार्यक्रमस्य माध्यमेन शिक्षकशिक्षा, पारिस्थितिकीतन्त्रं, पाठ्यक्रमस्य परिकल्पना, परिणामाधारितशिक्षणं, सीबीसीएस, शिक्षणं, मूल्याङ्कनप्रतिरूपं, प्रथमसन्ततेः कृते प्रौद्योगिकी, व्यक्तिगतभावनात्मकविकासः परामर्शः, शोधव्यावसायिकः, विकासः शैक्षणिकनेतृत्वं, शैक्षणिक- अखण्डता, संवैधानिकमूल्यानि, मानवाधिकारः, मौलिककर्तव्यं, पर्यावरणचेतना, सततविकासः, सामरिकनियोजनं, प्रबन्धनं च इत्यादिषु विषयेषु नवीनक्रियाकलापैः पूरितं भविष्यति। अस्य कार्यक्रमस्य अन्तर्गतं मासे १४४ घण्टाः यावत् शैक्षिकक्रियाकलापाः क्रियन्ते, यस्मिन् विषयविशेषज्ञाः प्रतिभागिभ्यः अन्तर्जालीयप्रशिक्षणं प्रदास्यन्ति। सा अवदत् यत् मालवीयमिशनशिक्षकप्रशिक्षणकेन्द्रेण आयोजितेषु अनेकेषु कार्यक्रमेषु देशस्य अनेकराज्येभ्यः शिक्षकाः निरन्तरं भागं गृह्णन्ति। गुरुदक्षताकार्यक्रमेण शिक्षकाः अपि अधिकं लाभं प्राप्नुयुः। सत्रसंचालनं कुर्वन् मालवीयमिशन-शिक्षकप्रशिक्षणकेन्द्रस्य सहायकनिदेशकः डॉ. राहुलकुंवरसिंहः गुरुदक्षताकार्यक्रमे आवश्यकतायां बलं दत्तवान्। धन्यवादमतं केन्द्रस्य द्वितीयसहायकनिदेशकेन डॉ. सोमेशथपलियालेन प्रदत्तम्। डॉ. अनुरागगोयलः अपि कार्यक्रमे स्वस्य समर्थनं दत्तवान्। समन्वयकार्ये पूनमरावतः, अनिलकठैतः च सक्रियभूमिकां निर्वहतः स्म।

एसपीएनमहाविद्यालये संस्कृत-सप्ताहस्य कार्यक्रमः सम्पन्नः

हिमसंस्कृतवार्ता:-कुलदीपमैन्दोला।

होशियारपुरजनपदे

मुकेरियांनगरे स्वामीप्रेमानन्द- महाविद्यालये संस्कृत- सप्ताह- महोत्सवस्य समापनं सफलतापूर्वकम् अभवत्। अस्मिन् विषये संस्कृतविभागस्य अध्यक्षः डॉ. गोपी शर्मा अवदत् यत् भारते प्रतिवर्षं श्रावणीपूर्णिमा- पवित्र-अवसरः संस्कृत-दिवसरूपेण आचर्यते। श्रावणी पूर्णिमा ऋषिणां ज्ञान- पूजन-समर्पण- उत्सवः इति मन्यते। अस्मिन् दिने गुरुकुलेषु वेदाध्ययनात् पूर्वं याग्योपवीतः धार्यते। संस्कृतभारती पञ्जाबस्य निर्देशने सौजन्ये च सम्पूर्णं पंजाबप्रान्ते बहूनि कार्यक्रमाणि प्रचलन्ति। अतः अस्मिन् कार्यक्रमे अपि पद्यगायनप्रतियोगिता, पद्यलेखनप्रतियोगिता च आयोजिता। तेन सह संस्कृत-वृत्तचित्रं विज्ञान-प्रदर्शनं च छात्राणां कृते प्रदर्शितम्। महाविद्यालयस्य प्राचार्य डॉ. समीर शर्मा मुख्य अतिथिरूपेण कार्यक्रमे उपस्थितः। अस्य कार्यक्रमस्य कृते संस्कृतभारती पञ्जाबकृते, संस्कृतविभागाय च अभिनन्दनं कृत्वा संस्कृते एव अस्माकं मूलः इति उक्तवान्। वयं कदापि अस्माकं मूलतः विरक्ताः भवितुम् न शक्नुमः। भारतस्य प्रतिष्ठायां संस्कृतस्य संस्कृतेः च अतिमहत्त्वम् वर्तते। अद्य नैतिकमूल्यानां कृते संस्कृतस्य उपयोगिता अत्यावश्यकी। तदनन्तरं कार्यक्रमे सहभागिनां छात्राणां कृते प्रमाणपत्राणि वितरितानि। अन्ते संस्कृतविभागस्य अध्यक्षः डॉ. गोपीशर्मा महाविद्यालयस्य प्रबन्धनसमित्याः, विशिष्टरूपेण संस्कृतभारती पंजाब इत्यस्य दिशानिर्देशनाय धन्यवादः कृतम्। अस्मिन् अवसरे समूहसंस्कृतविभागस्य छात्राः उपस्थिताः आसन्।

भारतीयज्योतिषसंस्थानन्यासद्वारा संस्कृतसप्ताहस्य आयोजनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: आचार्यदीनदयालशुक्लः। भारतीयज्योतिषसंस्थानन्यासः वाराणसीद्वारा आयोजितः साप्ताहिकः संस्कृतसप्ताहकार्यक्रमः आन्लाईनद्वारा आयोजितः। अस्य कार्यक्रमस्य प्रथमदिने उद्घाटनसत्रं सम्पन्नम् यस्मिन् डॉ. रत्नेश त्रिवेदी मुख्यातिथिरूपेण उपस्थिताः आसन्। कार्यक्रमस्य द्वितीयदिनस्य मुख्यातिथि रूपेण आचार्ययोगेशः उपस्थितोऽभवत्। तृतीयदिवसस्य कार्यक्रमे दिल्लीनगरे स्थितस्य लालबहादुरशास्त्री- राष्ट्रीय- संस्कृत-विद्यापीठविश्वविद्यालयस्य दर्शनविभागस्य अध्यक्षः डॉ. रामचन्द्रशर्मा मुख्यातिथिरूपेण उपस्थितः आसीत्। चतुर्थे दिने कार्यक्रमस्य मुख्यातिथिः काश्याः सुप्रतिष्ठिता ज्योतिषमर्मज्ञा पार्वतीपाण्डेया सामागच्छत्। पञ्चमदिवसस्य अतिथिः काशीहिन्दूविश्वविद्यालयस्य दर्शनविभागस्य डॉ. वागीश ओझा आसीत्। कार्यक्रमे अग्रिमातिथि अमितझा, ओमदत्तद्विवेदी च भविष्यन्ति। कार्यक्रमे भारतीय ज्योतिषसंस्थानस्य अध्यक्षः आचार्यअम्बिकेशदुबे, निदेशकश्च आचार्य धीरजदुबे अनयोः महत्त्वपूर्णा भूमिका वर्तते। अयं संस्कृतसप्ताहोत्सवः आचार्यदीनदयालशुक्लेन संयोजकत्वेन सर्वैस्सह मिलित्वा आयोजितः। सम्पूर्णं कार्यक्रमे प्रतिदिनं विभिन्नाः स्पर्धाः आयोजिताः आसन्। श्लोकवचनगीतापाठः, संस्कृतकथाकथनम्, पोस्टरनिर्माणम् इत्यादयः प्रतियोगिताः आयोजिताः आसन्। यस्मिन् बहवः छात्राः भागं गृहीतवन्तः। प्रतिवर्षं भारतीयज्योतिषसंस्थाभिः संस्कृतसप्ताहस्य आयोजनं भविष्यति। अस्मिन् कार्यक्रमे आचार्य मुकुलकौशिकः, संगीतासुयालः, सुनीतासहारन, पवनमिश्रः, मनोजकुमारः, नितेशपाण्डेयः पुस्तकसंह सहितम् अनेके अधिकारिणः उत्साहपूर्वकं भागमवोढन्। आचार्यदीनदयालशुक्लः अवदत् यत् प्रतिवर्षम् अस्य संकेतसप्ताहस्य आयोजनं भविष्यति। सर्वेषां प्रतिभागिनां पुरस्कार-प्रशंसा-सत्रस्य आयोजनं २२ अगस्तदिनाङ्के ऑनलाइनरूपेण भविष्यति।

संस्कृतसप्ताहस्य आयोजनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: मुकुलकौशिकः। साप्ताहिकः संस्कृतसप्ताहकार्यक्रमः आन्लाईनद्वारा आयोजितः। अस्य कार्यक्रमस्य प्रथमदिने उद्घाटनसत्रं सम्पन्नं यस्मिन् आदरणीय- उपशिक्षानिदेशकमहोदयाः बुद्धप्रियसिंहः मुख्यातिथिरूपेण उपस्थिताः आसन्। अयं संस्कृतसप्ताहोत्सवः सर्वैस्सह मिलित्वा आयोजितः। सम्पूर्णं कार्यक्रमे प्रतिदिनं विभिन्नाः

स्पर्धाः आयोजिताः आसन्। श्लोकवचनगीतापाठः, संस्कृतकथनम्, पोस्टरमेकिंग् इत्यादीनि प्रतियोगितानि आयोजितानि आसन्। यस्मिन् बहवः छात्राः बहवः शिक्षकाः च भागं गृहीतवन्तः। प्रतिवर्षं संस्कृतसप्ताहस्य आयोजनं भविष्यति। अस्मिन् कार्यक्रमे आचार्यदीनदयाल शुक्लः (संस्कृत आचार्य), डॉ संगीतामहोदया (प्रो. संस्कृत-महाविद्यालयः), डॉ पुनीत शर्मा (आयुर्वेदज्ञ), डॉ रीतासिंहमहोदया (असिस्टेंट प्रोफेसर), डॉ दानवीरशर्मा (पूर्वप्राचार्य, संस्कृतमहाविद्यालयः), विभिन्नप्रान्ततः शिक्षकैः सहितम् अनेके अधिकारिणः उत्साहपूर्वकं भागमवोढन्। सर्वेषां प्रतिभागिनां पुरस्कार-प्रशंसा-सत्रस्य आयोजनं २२ अगस्तदिनाङ्के ऑनलाइनरूपेण अभवत्। अस्मिन् कार्यक्रमे विशिष्टातिथिरूपेण दीनदयालशुक्लवर्यः (संस्कृतआचार्यः) उपस्थितः अभवत्। समग्रस्यापि सप्ताहकार्यक्रमस्य संयोजनं मुकुलकौशिकमहाशयेन कृतम्।

एपीजे इंटरनेशनल विद्यालये मन्थनमिति अंतर्विद्यालयीया प्रतियोगिता समायोजिता

हिमसंस्कृतवार्ता: नवदिल्ली 23 अगस्त। गतबुधवासरे हिन्दी-संस्कृतभाषयोः संवर्धन-संरक्षणार्थं जनमानसेषु मातृभाषायाः हिंदीभाषायाः च प्रचार-प्रसारार्थं ग्रेटर नोएडा स्थिते एपीजे इंटरनेशनल स्कूल इति विद्यालये, मन्थनारख्या अन्तर्विद्यालयीया प्रतियोगिता समनुष्ठिता । यस्यां प्रतियोगितायां नोएडा-ग्रेटरनोएडा- दिल्लीस्थानां विंशति-प्रायः विद्यालयानां द्वि-शत-मिताः छात्राः प्रतिभागं कृतवन्तः । कार्यक्रमस्य शुभारम्भः विद्यालयस्य प्रधानाचार्या डॉ. सरितापाण्डेमहोदया मुख्यातिथिना प्रसिद्धकवयित्र्या, लेखिकया च उमंग जौली सरिन इत्यनया, समवाप्तसाहित्याकादमी पुरस्कारेण विद्वद्भूषणेन डॉ. युवराज भट्टराई वर्येण च साकं दीपप्रज्वालनं कृत्वा कृतवन्तः । तदनु मङ्गलाचरणत्वेन विद्यालयस्य छात्राभिः संगीतमयी सरस्वतीवन्दना समाचरिता । तदनु अतिथि देवो भव इति प्राचीनां भारतीयां परम्परां परिपालयन् कार्यक्रमे समागताय अतिथि-द्वयाय उत्तरीयवस्त्रप्रदानेन पादप्रदानेन पुस्तकार्पणेन च अतिथिसपर्या सम्पादिता । अनेन साकमेव विद्यालये मन्थनारख्या अन्तर्विद्यालयीयाः प्रतियोगिताः समारम्भाः। प्रतियोगिता प्रकल्पे नैकाः स्पर्धाः समनुष्ठिताः आसन्। एताः प्रतियोगिताः तृतीयकक्षा-तः अष्टमीकक्षां यावत् अधीयानेभ्यः विद्यार्थिभ्यः आयोजिताः अभूवन् । एतासु प्रतियोगितासु स्पन्दन शीर्षकेण हास्यकवितावाचनस्य प्रतियोगितायां तृतीया कक्षायाः छात्राः रमणीयरीत्या कवितावाचनं प्रस्तुवन्तः। यत्र क्रमशः प्रथमस्थानं एपीजे इंटरनेशनल स्कूल इति आयोजकविद्यालयस्य एव छात्रः अर्शितमोहनः अध्यगच्छत्, द्वितीये स्थाने गौर इंटरनेशनल स्कूल इति विद्यालयस्य छात्रा नविका तिवारी अवर्तत। अथ च डी.पी.एस. नॉलेज पार्क इति विद्यालयस्य छात्रा अनायशा तृतीयस्थानभाजनीभूता । अस्माकं संस्कृतिः अस्माकं रिक्थम् इति विषयाधारितायां प्रतियोगितायां चतुर्थकक्षायाः छात्राः सहभागं विहितवन्तः। यत्र च प्रथमस्थाने फादर एग्रल स्कूल इति विद्यालयस्य छात्रा आरिया सचदेवा द्वितीयस्थाने एपीजे इंटरनेशनल स्कूल इति विद्यालयस्य एव छात्रः अंशः तृतीये स्थाने च पेसिफिक वर्ल्ड स्कूल इति विद्यालयस्य छात्रा मिहिका शेखरः अवर्तन्त। पञ्चमकक्षायै प्रकृतिकल्पनाधारिता "पंछी बोलते हैं" इति पक्षिणः वदन्ति सस्वरं कविता वाचन प्रतियोगिता समनुष्ठिता आसीत्। यत्र खलु डी.पी.एस. नॉलेज पार्क इति विद्यालयस्य

छात्रा गौरिकासिंहः प्रथमं स्थानं प्राप्तवती। अस्यामपि स्पर्धायां द्वितीयं स्थानं च जे पी पब्लिक स्कूल इति विद्यालयस्य एव छात्रः अधृतः जुनाकरः प्राप्नोत्। रामीश इंटरनेशनलस्कूल इति विद्यालयस्य छात्रा वैष्णवी शर्मा तृतीयं स्थानम् अधिगतवती । षष्ठकक्षायाः कृते अनुष्ठितायां वीररसाश्रितायां वीरभोग्या वसुन्धरा इत्याख्यायां प्रतियोगितायां प्रथम-स्थानं अद्विता मित्तलेन द्वितीयं स्थानम् आर्यशदीपसिन्हामुना तृतीयं स्थानं अथर्व वत्सेन च अधिगतम् । सप्तमकक्षायाः कृते भाषाकौशलसंवर्धनपरा आशुभाषण प्रतियोगिता प्रकल्पिता यत्र प्रथमस्थाने गौरिका सिंहः द्वितीयस्थाने दर्शः सक्सेनाः, तृतीयस्थाने च कसकः तिवारी क्रमशः स्थानं प्राप्तवन्तः। अष्टमकक्षायाः कृते साहित्यस्य प्रसिद्ध-साहित्यकाराणां कवीनां च रचनासु आधारिता काव्यसंगोष्ठी प्रतियोगिता संकल्पिता। यत्र क्रमशः प्रथमस्थाने एकांक्षः कंकानी द्वितीयस्थाने सान्वी त्रिपाठी तृतीये स्थाने च इजान रहमानः अवर्तन्त । अपरत्र च संस्कृत सप्ताहमुपलक्ष्य संस्कृतसंवर्धनसंरक्षणदृशा अपि प्रतियोगितायाः आयोजनं जातम्। अस्यां प्रतियोगितायां कर्मणः गहनो गतिः इति विषयाधारितः संवादः प्रत्येकमपि विद्यालयस्य द्वाभ्यां छात्राभ्यां श्रीमद्भगवद्गीतायां निहितविषयान् आश्रित्य श्रीकृष्णार्जुनयोः रूपेण संस्कृते संवादं कृत्वा प्रस्तवनीयम् आसीत् । अस्यां स्पर्धायां प्रथमस्थानम् एपीजे इंटरनेशनल स्कूल विद्यालयस्य अष्टमकक्षायाः छात्राभ्यां ऐजल किमोठी, ईरा मिश्रा चेत्येताभ्यां प्राप्तम् द्वितीयं स्थानं दिल्ली पब्लिक स्कूल इति विद्यालयस्य देविशी द्विवेदी प्रियांशीशर्मा चेत्युभाभ्याम् अधिगतम्। तृतीयं स्थानं प्रज्ञान स्कूल इति विद्यालयस्य आर्जव दीक्षितेन तन्मय बंसलेन च प्राप्तम् । एतासु सर्वासु प्रतियोगितासु सर्वश्रेष्ठ प्रदर्शनं कृत्वा सर्वाधिकान् अङ्कान् अधिगम्य दिल्ली पब्लिक स्कूल इति विद्यालयस्येन ट्राफीति स्मृतिचिह्नं विजितम्। प्रतियोगितायाः समापनावसरे निर्णायक मंडलेन विद्यार्थिनां उच्चतमप्रदर्शनस्य श्लाघ्या कृता सहैव ते संस्कृतहिन्दीभाषायोः अध्ययानार्थं संवर्धनार्थं च अभिप्रेरिताः । कार्यक्रमस्य समापने एपीजे इंटरनेशनल स्कूल, ग्रेटर नोएडा इति विद्यालयस्य प्रधानाचार्या महोदया डॉ. सरिता पांडे वर्या निजने विविधविद्यालयेभ्यः आगतान् प्रतिभागिनः प्रेरकवचोभिः वर्धापितवती तेषाम् उज्ज्वल भविष्यार्थं च शुभकामनाः अपि प्रदत्तवती ।

Online संस्कृतशिक्षणम् आमूखपटलसमूहे संस्कृतदिवसोपलक्ष्ये आयोजितायाः संस्कृत-प्रश्नोत्तरी-प्रतियोगितायाः परिणामस्य घोषणा

हिमसंस्कृतवार्ता: डॉ. नरेन्द्र राणा। Online संस्कृतशिक्षणम् आमूखपटलसमूहे तेलंगानातः प्रेमप्रसाद भण्डारी इत्येन संस्कृतदिवसोपलक्ष्ये आयोजितायाः संस्कृत-प्रश्नोत्तरी-प्रतियोगितायाः परिणामस्य घोषणा जाता। गतदिवसे तेलंगानातः प्रेमप्रसाद भण्डारी द्वारा संस्कृतदिवसोपलक्ष्ये जनसंचार-फेसबुकमध्ये एकस्याः विशेषप्रतियोगितायाः आयोजनम् अभवत्। संस्कृत-प्रश्नोत्तरी प्रतियोगितायाः राजस्थानात् कुलदीप संस्था विजेतृभ्योः प्रमाणपत्रं दास्यति

चौरसिया प्रथमस्थानं प्राप्तवान्, द्वितीयस्थाने उत्तरप्रदेशात् ऋषभ जोशी, तृतीयस्थाने च हिमाचल प्रदेशात् पूनम शर्मा वर्तते। प्रतियोगितायाः पुरस्कार- प्रायोजकः तेलंगानात् (ओयसिस स्कूल, रायदुर्ग हैदराबादः) प्रेमप्रसाद भण्डारी, आयोजकश्च गुजराततः राष्ट्रीय संस्कृत प्रचारकः जगदीश डाभी, उत्तराखंडात् संस्कृतरसास्वादः संस्थायाः संस्थापकः अमित ओली च हिमाचल प्रदेशतः शिवा शर्मा आसन्। ध्यातव्यं वर्तते यद् Online संस्कृतशिक्षणम् द्वारा प्रतिरविवासरम् ऑनलाइन संस्कृत-प्रश्नोत्तरी-प्रतियोगितायाः आयोजनं क्रियते। पुरस्कार- प्रायोजकः प्रेमप्रसाद भण्डारी सर्वेभ्योः विजेतृभ्योः पुरस्कारं दास्यति। तेन सह उत्तराखंडात् संस्कृतरसास्वादः संस्था विजेतृभ्योः प्रमाणपत्रं दास्यति

श्रीवेदमहाविद्यालये संस्कृतसप्ताह-महोत्सवः हर्षोल्लासेन आचरितः

हिमसंस्कृतवार्ता: ऋषिकेशः २२ अगस्तः । श्री वेद महाविद्यालय ऋषिकेशः इत्यत्र संस्कृत सप्ताहः महोत्सवः महता धूमधामेन आयोजितः। अस्मिन् काले संस्कृतछात्राः विविधसृजनात्मकप्रतियोगितासु स्वप्रतिभां प्रदर्शयन्ति स्म । सूत्रान्तक्षरीप्रतियोगितायां पाणिनिसमूहः विजयीभूतः, श्लोकप्रतियोगितायां विवेकानन्दसमूहः च विजयी अभवत् । गुरुवासरे महाविद्यालये प्रचलति संस्कृतसप्ताहमहोत्सवस्य समापनसमये मुख्यातिथिः, विद्यालयप्रबन्धकः रविन्द्रकिशोरशास्त्री, विद्यालयस्य प्राचार्यः कृष्णप्रसाद उनियालः च संयुक्तरूपेण दीपं प्रज्वलितवन्तः। विविध सांस्कृतिककार्यक्रमेण आयोजनस्य समापनम् अभवत्। कार्यक्रमस्य संचालनं विद्यालयस्य आचार्यः सुनीलदत्तविजल्वानः अवदत् यत् संस्कृतसप्ताहमहोत्सवस्य प्रथमदिने उत्तराखण्डसंस्कृताकादमीद्वारा नगरे संस्कृतशोभायात्रा कृता, यस्मिन् अवसरे विद्यालयस्य सर्वे छात्राः शिक्षकाः च उत्साहेन भागं गृहीतवन्तः। द्वितीयदिने संस्कृतस्य महत्त्वे छात्राणां अभिव्यक्तिः, संस्कृतभाषायां लेखलेखनं च, तृतीये दिने संस्कृतश्लोकः, संस्कृतवार्तालापः, चतुर्थे दिने रक्षाबन्धनस्य अवसरे संस्कृतदिवसस्य श्रावणीपरिकल्पना उपनयनसंस्कारः तथा सर्वेषां छात्राणां कृते ऋषिपूजा कृता। पञ्चमे दिने शिक्षकाः छात्रैः सह संस्कृतभाषायाः अध्ययनस्य आवश्यकतायाः विषये परिचर्चा कृतवन्तः। षष्ठे दिने महाविद्यालये विविधाः स्पर्धाः आयोजिताः, येषु महाविद्यालयस्य छात्राः उत्साहेन भागं गृहीतवन्तः । सूत्रान्तक्षरीप्रतियोगितायां श्लोकप्रतियोगितायां पाणिनीसमूहस्य छात्राः, विवेकानन्दसमूहस्य छात्राः प्रथमः, अनुवादप्रतियोगितायां शुभमजोशी प्रथमः, अभिषेकजोशी द्वितीयः, वैभवपाठकः तृतीयः । प्रतियोगितायां भागं ग्रहणं कुर्वतां छात्राणां पुरस्कारं प्रदत्तम्। कार्यक्रमं डॉ.अजीतप्रकाशनवानी, आचार्य विपिनउनियालः, आचार्य दीपकराजकोठारी, शिक्षिकाः संगीताजेठुडी, चन्द्र प्रकाशः उपस्थिताः।

भारतस्य प्रगतिपथि संस्कृतम् अनवरतम् उद्यमावसरं समुत्पादयन् अस्ति - श्रीमान् कौशलकिशोरतिवारी

गुरुवासरे संस्कृतसप्ताहस्यान्तिमे दिने विश्वसंस्कृत-सप्ताहम् उपलक्ष्य दिल्लीविश्वविद्यालयस्य जानकी देवी मेमोरियल

महाविद्यालये संस्कृतविभागेन आईक्यूएसी इत्यनयोः संयुक्ततत्त्वावधाने विशिष्टव्याख्यानस्य आयोजनम् अभवत् । अस्मिन् कार्यक्रमे संस्कृतभारत्याः उत्तरक्षेत्रस्य प्रशिक्षणप्रमुखः श्रीमान् कौशलकिशोरतिवारीमहोदयः वक्तरूपेण समुपस्थितः । कार्यक्रमस्य शुभारम्भः मङ्गलाचरणपुरस्सरं दीपप्रज्वालनेन सरस्वतीवन्दनया च जातम् । तत्पश्चात् कार्यक्रमस्य संयोजकेन डॉ रविदत्तशर्मणा अतिथिपरिचयः वाचिकं स्वागतं च कृतम् । विभागस्य आचार्या डॉ. तनुजा रावलमहोदया पादपेन अतिथीनां सम्माननं कृतवती। तदानीं तिवारीमहोदयेन "प्रगतिपथि संस्कृतम् अथ च संस्कृतक्षेत्रे अवसराः" इति विषयं स्वीकृत्य स्वविचाराः

प्रकटिताः। भारतस्य नैरन्तर्येण विकासे संस्कृतभाषायाः अवदानमपि चर्चितम् । महोदयेन उक्तं यत् संस्कृतच्छात्राणां कृते विश्वे कुत्रापि निरुद्यमिता नास्ति। । अध्यक्षीयम् उद्बोधनं धन्यवादज्ञापनं च संस्कृतविभागाध्यक्षा डॉ. ज्योतिमहोदया कृतवती । अन्ते कल्याणमन्त्रेण प्रसादवितरणेन च सभायाः विसर्जनम् अभवत् । मञ्चसञ्चालनं विभागस्य छात्रया अनामिकामन्नया कृतम् । कार्यक्रमेऽस्मिन् यासु दिव्या, खुशी, सोनिया, हेमा, अल्पना, किरण, सबाहत, प्रीति, कशिश, पुष्पा, हिमांशी, भूमि, निष्ठा, मेघा, भूमिका, पूजा आद्याः समुपस्थिताः आसन्।

हिमसंस्कृतवार्ता: नवदेहली